

reacties van de auteurs soms zelfs geestdriftig genoemd worden.

De weg die de redactie thans voor zich ziet is een logische voortzetting van de in het verleden geformuleerde doelstellingen. De bevordering van wetenschap en de nascholing van de professie acht zij haar primaire taak. De beide rubrieken die hieraan zijn gewijd vormen dan ook de eerste zorg. Dat daarnaast ook onderwijsvraagstukken behandeld worden is geen toevallige bijkomstigheid. Juist hier

is de kwaliteit van de toekomstige generatie tandartsen in het geding, die vandaag meer dan ooit tevoren onderwerp van soms divergente discussie is. Daarnaast staat de redactionele rubriek open voor allen die aan de meningsvorming het hunne willen bijdragen. Hieraan is vandaag de dag grote behoefte. Het versoberend effect van het overheidsbeleid geeft de problemen nog een extra dimensie. De vette jaren liggen achter ons. Het spookbeeld van de versmelting van Hoger Beroepsonderwijs en Wetenschappelijk

Onderwijs biedt weinig aantrekkelijke perspectieven voor een vakgebied als de tandheelkunde, dat zich zo recent en zo moeizaam binnen een wetenschappelijk kader moet ontwikkelen. Voor allen die de Nederlandse tandheelkunde door het komende jaar zullen moeten loodsen is geen eenvoudige taak weggelegd. Ook de redactie van het Tijdschrift schuwt niet haar aandeel hierin bij te dragen.

v. S.

ONDERWIJS

Door de stafleden van de endodontische afdelingen van de vijf tandheelkundige opleidingen in Nederland (het I.O.E.) is op 7 april en 18 augustus 1977, in gezamenlijk overleg een verklarende woordenlijst samengesteld van woorden en uitdrukkingen met betrekking tot de endodontie, zoals die in het Nederlandse taalgebruik worden aanbevolen. In de eerste plaats wordt hiermee uniformiteit beoogd van formuleringen en definities in het endodontisch onderwijs in Nederland. Tevens echter kan deze woordenlijst van nut zijn voor Nederlandse auteurs van publikaties op dit terrein en voor Nederlandse lezers die geïnteresseerd zijn in de Engelse vakliteratuur, aangezien ook veel Engelse equivalenten worden vermeld. Daarom heeft de redactie gemeend, goed te doen deze lijst hier te publiceren. Overigens, het overnemen van dit initiatief door andere disciplines acht de redactie het overwegen waard.

Redactie

VERKLARENDE WOORDENLIJST ENDODONTIE

A

- abces : niet-fysiologische holte gevuld met pus;
E: abscess
abcessen geassocieerd met een necrotische pulpa worden naar lokalisatie onderscheiden in periapicaal abces, lateraal abces en interradiculair abces.
- accessorisch foramen : uitmonding van een accessorisch kanaal aan het worteloppervlak.
E: accessory foramen
- accessorisch kanaal : een vertakking van het hoofdwortelkanaal met een eigen foramen aan het worteloppervlak; meestal worden vier groepen onderscheiden: apicale accessorie kanalen (regio ramificatoria), accessorie kanalen in de furcatie, cervicale accessorie kanalen en laterale kanalen.
E: accessory canal

- acute ontsteking van pulpa of periapex : 1. klinische betekenis: ontsteking, die met pijn gepaard gaat.
E: acute inflammation
2. histopathologische betekenis: ontsteking, die wordt gekenmerkt door vaatveranderingen, oedeemvorming en de aanwezigheid van neutrofiële granulocyten.
- anachorese : de lokalisatie van micro-organismen
E: anachoresis (vanuit de bloedbaan) in een preëxistente (pulpa) weefselsesie.
- apex : zie wortelapex
- open apex : foramen apicale dat doorgankelijk is voor endodontische instrumenten.
- apexificatie : endodontische behandeling, die sluiting van het foramen apicale en/of voortzetting van de vorming van de wortelpunt tot doel heeft in elementen met avitale pulpa.
E: apexification
- apexogenese : de normale vorming van de wortelpunt.
E: apexogenesis
- apexresectie : chirurgisch-endodontische behandeling, waarbij het apicale deel van de tandwortel wordt verwijderd en de periapex wordt gecuretteerd.
E: apicoectomy, root resection
- apicaal : behorend bij of tot de wortelapex of in de richting van de wortelapex.
E: apical
- apicaal litteken : een gebied van celarme dichte collageenbundels, dat is overgebleven na genezing van een periapicale lesie; het apicale litteken kan zich manifesteren als een circumscripte radiolucentie om of bij de wortelapex.
E: apical scar
- apicale curettage : chirurgisch-endodontische behandeling, waarbij het apicale deel van de tandwortel, alsmede de periapex wordt gecuretteerd.
E: apical curettage

- avitaal element : gebitselement, waarvan de pulpa niet meer vitaal is, i.e. waarvan de pulpa necrotisch is of waarin reeds een wortelkanaalbehandeling is gedaan.
- avitale pulpa : necrotische pulpa.
E: pulpless tooth
- C**
- caries profunda-behandeling : indirecte pulpa-overkapping. Het gebruik van de term caries profunda-behandeling wordt ontraden gezien onduidelijkheid ten aanzien van de definiëring.
- cellulitis : ontsteking van celrijk weefsel, in het bijzonder acute ontsteking van het losmazige onderhuidse bindweefsel.
E: cellulitis
- cement-dentine-grens : het gebied waar cement en dentine tegen elkaar liggen, in de endodontie echter meestal gebruikt voor de op enige afstand van het foramen binnen het wortelkanaal gelegen grens, waar de cementbedekking van het dentine eindigt.
E: cementodentinal junction
- chronische ontsteking van pulpa of periapex : 1. klinische betekenis: ontsteking van lange duur, die geen pijn veroorzaakt.
2. histopathologische betekenis: ontsteking, die wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van chronische ontstekingscellen.
E: chronic inflammation
- laterale condensatie-methode : endodontische methode voor het vullen van wortelkanalen, waarbij het voornaamste deel van het kanaal wordt gevuld door het aanbrengen van een primaire guttapercha- of zilverstift (master cone) met behulp van een wortelkanaalcement of -pasta, waarna de overige ruimte wordt gevuld met secundaire guttaperchastiften, die telkens zijdelings tegen de kanaalwanden worden gecondenseerd met behulp van speciale wortelkanaalinstrumenten (spreaders).
E: lateral condensation method, multiple cone method
- verticale condensatie-methode : endodontische methode voor het vullen van wortelkanalen, waarbij kleine stukjes guttapercha in het apicale deel van het kanaal worden gebracht, die ter plaatse worden verhit en in apicale richting worden gecondenseerd, zodat de apicale kanaalvertakkingen in alle richtingen (three dimensionally) worden gevuld.
E: vertical condensation method (with warm guttapercha)
- condenserende ostitis : ontsteking, die leidt tot een lokale, diffuse verdichting van trabeculair beenweefsel. Condenserende ostitis die optreedt als gevolg van chronische pulpitis manifesteert zich als een onregelmatig begrensd, diffuse radioöpaciteit in de nabijheid van de wortelapex.
E: condensing osteitis
- apicale constrictie : apicale insnoering, het nauwste deel van het wortelkanaal in het apicale gebied.
E: apical constriction
- anatomische contour : de omtrek (van de tandwortel); zie ook: röntgencontour.
- coronaal : behorend bij of tot de tandkroon of in de richting van de tandkroon.
E: coronal
- curettagage : zie apicale curettage.
- cyste : zie kyste (apicale, residuale).
- D**
- primair dentine : het dentine dat is neergelegd tijdens de vorming van het gebitselement. Het primaire dentine wordt in hoofdzaak afgezet vóór de eruptie en wordt gekenmerkt door regelmatige tubuli.
E: primary dentin
- secundair dentine : het dentine dat is afgezet tegen de wanden van de pulpaholte na de vorming van het gebitselement. Het patroon van de tubuli is regelmatig; het aantal tubuli is meestal minder dan bij het primaire dentine. Primair en secundair dentine zijn in het histologische beeld gescheiden door een hyperchromatische lijn.
E: secondary dentin, physiological secondary dentin
- tertiair dentine : het dentine dat lokaal tegen de wand van de pulpaholte wordt afgezet als reactie op een prikkel. Het wordt gekenmerkt door onregelmatige tubuli, die gering in aantal zijn, of zelfs ontbreken. De mineralisatie is onregelmatig en gebrekkig. Dikwijls worden cellen ingesloten. De afzetting is gelokaliseerd rond de uitmondingen van de tubuli, die in het geprikkelde gebied liggen. Synoniemen zijn: irritatie-dentine, reactie-dentine en reparatie-dentine; het gebruik van laatstgenoemde term wordt ontraden, aangezien deze aan de dentinogenese een bedoeling toekent, die geenszins vaststaat.
E: tertiary dentin, reactionary secondary dentin
- devitalisatie van de pulpa : zie onder pulpa.
- directe overkapping : zie pulpa-overkapping.
- E**
- endodontie : de praktische beoefening van de endodontologische preventie, diagnostiek en therapie.
E: endodontics
- endodontium : het vitale inwendige van de tand, t.w. de pulpa en de vezels van Tomes.
E: endodontium
- endodontologie : het onderdeel van de tandheelkundige wetenschap dat zich bezighoudt met de bestudering van de anatomie, histologie en fysiologie van het endodontium en met de etiologie, epidemiologie, pathologie, preventie, diagnostiek en therapie van afwijkingen van het endodontium en
E: endodontology

- van de met het endodontium verbonden parodontale weefsels.
- exponeren** : de handeling, die leidt tot een pulpa-expositie.
- externe resorptie** : zie wortelresorptie.
- extirpatie** : de handeling, waarmede de pulpa wordt verwijderd uit het wortelkanaal; onderscheid wordt gemaakt tussen vitaal- en mortaal-extirpatie. Ter vermindering van verwarring wordt er de voorkeur aan gegeven om deze term niet tevens te gebruiken voor het complex van pulpa-extirpatie, ruimen, desinfecteren, afsluiten en vullen van het wortelkanaal; voor het benoemen van het geheel van de behandeling wordt voorgesteld de term pulpectomie, wortelkanaalbehandeling of wortelkanaaltherapie, te gebruiken.
- extirpatie-naald** : endodontisch instrument, bestaande uit een van weerhaken voorziene veerkrachtige naald en bestemd voor het extirperen van het pulpaweefsel uit de wortelkanalen.
E: barbed broach
- extractie met replantatie** : extractie gevolgd door replantatie van het gebitselement, met het doel de wortelkanaalbehandeling buiten de mond uit te voeren.
E: intentional replantation
- F**
- fausse route** : in de endodontie een kunstmatige gang in het worteldentine ten gevolge van het van de juiste weg afwijken van het endodontische instrument.
- fistel** : in de endodontie een gang, die van een apicaal, lateraal of interradiculair abces pus afvoert naar de buitenwereld of naar een lichaamsholte.
E: sinus tract, fistulous tract, fistula
- foramen apicale** : opening, de voornaamste opening in de wortel, uitmondend van het hoofdwortelkanaal, plaats waar de belangrijkste zenuwen en vaten van de pulpa passeren. Het foramen ligt in het vlak van de wortelomtrek.
E: apical foramen
- formocresol-pulpotomie** : endodontische behandeling van melkelementen, waarbij de kroonpulpa wordt geamputeerd en verwijderd, waarna men vervolgens formocresol laat inwerken op de uiteinden van de wortelpulpa met het doel het element te behouden tot de wisseling.
E: formocresol pulpotomy technique
- G**
- granuloom** : zie tandwortelgranuloom.
- guttaperchastift** : van guttapercha vervaardigde stift voor het vullen van wortelkanalen.
E: gutta percha cone, gutta percha point
- H**
- Hedström-vijl** : endodontisch instrument, bestaande uit een spiraalsgewijs ingesneden veerkrachtige naald en bestemd voor het reinigen en prepareren van wortelkanalen.
E: Hedstroem file
- hypercementose** : een excessieve gegeneraliseerde of lokale afzetting van cement op het worteloppervlak.
E: hypercementosis, cementum hyperplasia
- I**
- indirecte overkapping** : zie pulpa-overkapping.
- interne resorptie** : een proces, waarbij dentine (en in een laat stadium ook cement en/of glazuur) van de pulpaholte uit wordt geresorbeerd.
- K**
- kanaalvulling** : zie wortelkanaalvulling.
- apicale kanaalafsluiting** : de afsluiting van het wortelkanaal aan het apicale uiteinde ter hoogte van het foramen of van de apicale constrictie; deze afsluiting kan via het wortelkanaal of van apicaal uit (retrograad) worden aangebracht.
E: apical seal
- K-vijl, Kerr-vijl** : endodontisch instrument, bestaande uit een sterk gewonden driehoekige of vierkante veerkrachtige naald en bestemd voor het reinigen en prepareren van wortelkanalen.
E: Kerr-file, spiral file, twist file
Synoniem: Torpan-vijl.
- kroonpulpa** : het deel van de pulpa dat binnen de pulpakamer ligt.
- apicale kyste** : een met epitheel beklede, met vloeistof gevulde holte bij de apex van een avitaal element.
E: apical cyst
- residuale kyste** : een kyste in maxilla of mandibula, die is achtergebleven of is gevormd, nadat het element waarmede deze eens was verbonden, is geëxtraheerd.
E: residual cyst
- L**
- lateraal kanaal** : een laterale tak van het wortelkanaal, uitmondend aan het worteloppervlak buiten het gebied van apex, furcatie of cervix. De laterale kanalen staan min of meer loodrecht op het hoofdwortelkanaal.
E: lateral canal
- Lentulo-spiraal** : endodontisch instrument, bestaande uit een links-gewonden spiraal en bestemd voor het vullen van wortelkanalen met een wortelkanaalvulmateriaal.
E: root filler, paste carrier, Lentulospiral

M

mortaal-amputatie : endodontische behandeling van een vitale pulpa, waarbij de kroonpulpa wordt geamputeerd en verwijderd en de wortelpulpa wordt gefixeerd.
E: pulp mummification

mortaal-extirpatie : de extirpatie van een met medicamenten of op andere wijze geëvitaliseerde pulpa.

N

necrotische pulpa : toestand van de pulpa, waarbij het pulpaweefsel geheel of vrijwel geheel necrotisch is.
E: necrotic pulp

O

ontsteking : zie acute resp. chronische ontsteking.

opheldering : zie onder radiolucentie.

endodontische opening : de opening, die wordt geprepareerd om voldoende toegang te verschaffen voor het reinigen, prepareren en afsluiten van het wortelkanaal resp. de wortelkanalen.
E: root canal access

ossificerende ostitis : condenserende ostitis.

P

papierstift : van absorberend papier vervaardigde stift, die wordt gebruikt voor het drogen van wortelkanalen, voor het insluiten van medicamenten in het wortelkanaal of voor het enten uit een wortelkanaal.
E: paper point, absorbent point

parodontitis apicalis : ontsteking van het periapicale parodontium bij de foramina van het wortelkanaal en de apicale accessorische kanalen.
E: apical periodontitis

parodontitis lateralis : ontsteking van het parodontium bij het foramen van een lateraal kanaal.
E: lateral periodontitis

perforatie : in de endodontie een, meestal niet bedoelde, kunstmatige opening in de tandkroon of -wortel als gevolg van het doorboren van de wand van de pulpakamer of het wortelkanaal met boren of endodontische instrumenten.
E: perforation

periapex : het gebied dat om de wortelapex (in de ruime betekenis) is gelegen, normaliter bestaande uit wortelcement, parodontaal ligament en alveolair beenweefsel (bijv. nw.: periapicaal).
E: periapex

preparatielengte : de afstand waarover men het wortelkanaal wil prepareren, gerekend vanaf een referentiepunt.
E: working length, working distance

proefpreparatie : kleine preparatie tot in het dentine ten einde de sensibiliteit van de pulpa te testen.
E: test cavity

pulpa : het gevasculariseerde en geïnnerveerde bindweefselorgaan, dat het inwendige van de tand vormt; wordt onderscheiden in kroon- en wortelpulpa.
E: dental pulp, tooth pulp

devitalisatie van de pulpa : de vernietiging van de vitaliteit van de pulpa d.m.v. een medicament (werkwoord: devitaliseren).
E: pulp devitalization

pulpabehandeling : endodontische behandeling, waarbij de vitaliteit van de pulpa behouden blijft (directe en indirecte pulpa-overkapping) of waarbij, na amputatie van de kroonpulpa, de wortelpulpa vitaal of in gefixeerde toestand achterblijft (vitaal- en mortaal-amputatie, formocresol-pulpotomie).

pulpa-expositie : een opening in het dentine, die de pulpa blootlegt; wordt onderscheiden in 1. carieuze p.-expositie, waarbij de pulpa niet letterlijk is blootgelegd, maar waarbij de door cariës veroorzaakte demineralisatie van het dentine de pulpa heeft bereikt, 2. mechanische of iatrogene p.-expositie, waarbij al dan niet met opzet, de pulpa tijdens de preparatie van het dentine wordt blootgelegd, en 3. traumatische p.-expositie, waarbij de pulpa wordt blootgelegd als gevolg van een fractuur van de tandkroon.
E: pulp exposure

pulpa-extirpatie : zie extirpatie.

pulpagangreen : het gebruik van deze term wordt afgeraden, aangezien met gangreen in de geneeskunde wezenlijk andere afwijkingen worden aangeduid (zie echter putrescente pulpa).

pulpaholte : de inwendige holte van een tand of kies, die normaliter in beslag wordt genomen door de pulpa; kan worden onderscheiden in de pulpakamer en het wortelkanaal resp. de wortelkanalen.
E: pulp cavity

pulpakamer : het deel van de pulpaholte dat binnen de anatomische tandkroon is gelegen.
E: pulp chamber

pulpanecrose : het afsterven van pulpaweefsel.
E: pulp necrosis

pulpa-overkapping : endodontische behandeling, waarbij de geëxponeerde of bijna geëxponeerde pulpa wordt bedekt met een beschermende, dan wel genezende laag. Betreft het de overkapping van een mechanische dan wel traumatische pulpa-expositie, met rechtstreeks contact tussen pulpa en overkappingsmateriaal, dan spreekt men van *directe overkapping*; overkapping, waarbij een dunne laag door cariës gedemineraliseerd dentine in

- situ blijft, wordt aangeduid als *indirecte overkapping*.
- pulpapoliep : een prolifererende chronische ontsteking van pulpaweefsel ten gevolge van een carieuze expositie van de pulpa; de pulpapoliep manifesteert zich als een gesteelde hyperplastische - al dan niet geëpithelialiseerde - weefselmassa, die uit de pulpakamer steekt.
- E: pulp hyperplasia, hyperplastic pulpitis, pulp polyp
- pulpectomie : wortelkanaalbehandeling, zie ook extirpatie.
- E: pulpectomy
- pulpitis : ontsteking van (een deel van) het pulpaweefsel.
- E: pulpitis
- pulpotomie : zie formocresol-pulpotomie.
- putride pulpa : necrotische pulpa, waarin door de werking van saprofytische microorganismen kwalijk ruikende verbindingen zijn ontstaan.
- E: putrescent pulp
- Synoniem: putrescente pulpa (putride = verrot; putrescent = rottend).
- uitstralende pijn : pijn, die wordt waargenomen op een andere plaats dan die van de oorsprong.
- E: referred pain
- Synoniem: pijn op afstand.
- R**
- radioluentie : 1. een gebied van verminderde absorptie van röntgenstralen;
- E: radiolucency (rarefaction)
2. een gebied van toegenomen zwarting van het röntgennegatief als gevolg van de sterkere penetratie van het object door de röntgenstralen (bijv. nw.: radiolucënt). N.B. Het gebruik in dit verband van het begrip 'opheldering' wordt ontraden vanwege de verwarring, die over de betekenis van deze term heerst.
- radioöpaciteit : 1. een gebied van verhoogde absorptie van röntgenstralen;
- E: radiopacity
2. een gebied van verminderde zwarting op het röntgennegatief als gevolg van geringere penetratie van het object door de röntgenstralen (bijv. nw.: radioopaak).
- referentiepunt : punt op de tandkroon, meestal de top van een knobbel of de incisale rand of punt, van waaruit de preparatielengte wordt gemeten.
- E: reference point
- resorptie : zie interne resorptie en wortelresorptie.
- retrograde wortelkanaalvulling : apicale afsluiting van het wortelkanaal, die van apicaal af wordt aangebracht.
- E: retrofilling, root end filling, reverse filling
- röntgencontour : de omtrek (van de wortel) in het röntgenbeeld.
- ruimer : endodontisch instrument, bestaande uit een zwak gewonden veerkrachtige driehoekige of vierkante naald en bestemd voor het reinigen en prepareren van wortelkanalen.
- E: reamer
- S**
- stiftsectie : nauwkeurig op maat gesneden deel van een guttapercha-stift of zilverstift voor het afsluiten van het apicale deel van het wortelkanaal (de voorkeur wordt gegeven aan stiftsectie boven spitssectie).
- E: sectional gutta percha point
- T**
- tandwortelgranuloom : een bij de uitmonding van een wortelkanaal gelegen massa ontstekingsweefsel geassocieerd met chronische pulpitis of pulpanecrose (verg. chronische parodontitis apicalis).
- E: apical granuloma, dental granuloma
- Torpan-vijl : zie K-vijl.
- V**
- vitaal-amputatie : endodontische behandeling van een vitale pulpa, waarbij de kroonpulpa wordt geamputeerd en verwijderd met het doel de vitaliteit van de wortelpulpa te behouden.
- E: pulpotomy, (vital)pulp amputation
- vitaal-extirpatie : de extirpatie van een vitale pulpa.
- vitale pulpa : pulpa, waarvan op grond van sensibiliteit of bloeding kan worden vastgesteld, dat althans een deel van het pulpaweefsel nog in leven is.
- vitaliteit (van de pulpa) : de toestand van in leven zijn (bijv. nw.: vitaal).
- W**
- wortelapex, apex : top, het uiterste deel van de wortel, d.w.z. 1. het punt op de wortelomtrek dat het verst is verwijderd van de tandkroon; echter ook in ruimere betekenis gebruikt, t.w. 2. de wortelpunt met inbegrip van het gebied van het foramen apicale en de eventuele accessorische foramina van de wortelpunt (regio ramificatoria).
- E: root apex
- wortelkanaal : het deel van de pulpaholte dat binnen een tandwortel is gelegen.
- E: root canal
- wortelkanaalbehandeling : endodontische behandeling, waarbij de vitale of necrotische pulpa wordt verwijderd en het wortelkanaal zodanig behandeld dat het kan worden gevuld of voorzien van een apicale kanaalafsluiting (vitaal- en mortaal-extirpatie). Synoniem: wortelkanaaltherapie.
- E: root canal treatment, root canal therapy, pulpectomy
- wortelkanaaltherapie : zie wortelkanaalbehandeling.

wortelkanaal- vulling	: de vulling, die tot doel heeft het wortelkanaal, of een gedeelte daarvan, hermetisch af te sluiten.	(externe) wortel- resorptie E: root resorption	: een proces, waarbij het wortelcement en dentine vanuit het parodontium worden geresorbeerd.
wortelkanaalvul- materiaal E. root canal filling	: materiaal bestemd voor het vervaardigen van een wortelkanaalvulling.	Z zilverstift E: silver point, silver cone	: van zilver vervaardigde stift voor het vullen van wortelkanalen.
wortelpulpa	: het deel van de pulpa dat in het wortelkanaal ligt.	zwarting	: zie radiolucentie.

BERICHTEN

Verenigingsverslagen en mededelingen

NEDERLANDSE VERENIGING VAN MEDEWERKERS VAN JEUGDTANDVERZORGINGS-DIENSTEN

Versijning 1e nummer Mededelingenblad NVMJ

Voor de leden van de *Nederlandse Vereniging van Medewerkers van Jeugd tandverzorging* is op 1 september 1978 het eerste nummer van *NVMJ mededelingenblad* verschenen.

In haar voorwoord stelt de redactie duidelijk dat met de uitgave van het blad voorlopig het doen van mededelingen en het geven van informatie, bestemd voor de leden van de vereniging, wordt beoogd. Maar de redactie hoopt dat het blad spoedig tot een maandelijks tijdschrift voor jeugd tandheelkunde – in de ruimste zin – kan uitgroeien.

Het redactie-adres luidt: Noordikslaan 42, 7602 CE Almelo.

NEDERLANDSE VERENIGING VAN SPECIALISTEN IN DE DENTO-MAXILLAIRE ORTHOPAEDIE

Verslag viering 5e lustrum te Wolfheze

Op vrijdag en zaterdag 6 en 7 oktober 1978 heeft de Nederlandse Vereniging van Specialisten in de dento-maxillaire Orthopaedie haar vijfde lustrum gevierd in hotel 'Wolfheze' te Wolfheze.

Na een informele ontmoeting op de daaraan voorafgaande donderdagavond van de in grote getale opgekomen leden met hun echtgenotes, werd op vrijdagmorgen het lustrum door de voorzitter collega R. N. Slootweg officieel geopend.

Daarna beschreef het erelid van de vereniging, Prof. K. G. Bijlstra, met verve de beginjaren

van de specialisatie in de tandheelkunde. Niet alleen ontlokte deze voordracht aan de oudere collegae een spontane instemming, maar bleken ook de jongere collegae gevoelig voor zijn betoende inzet voor deze materie.

Vervolgens belichtte de voorzitter Dr. R. N. Slootweg de 'Orthodontie in Nederland', waarvan hieronder enkele fragmenten zijn afgedrukt.

Na de koffie leidden de chairmen, de collegae C. Booy en G. W. Gelink een zeer gevarieerd wetenschappelijk programma in. Het onderwerp 'De belemmerde neusademhaling' en de invloed daarvan op de ontwikkeling van het kaakstelsel en op de spraak, werd op boeiende exacte wijze toegelicht met woord en beeld door Prof. Dr. P. E. Hoeksema, hoogleraar K.N.O.-Heelkunde aan de rijksuniversiteit te Groningen.

Een eveneens boeiend overzicht over een juist onmeetbare materie, werd gebracht door Drs. J. B. Bakker, chef de clinique van de afdeling Psychiatrie van het Academisch Ziekenhuis Dijkzigt te Rotterdam, onder de titel 'Lichaam en Geest' waarvan de wisselwerking bij de mens werd uiteengezet.

Terug naar de orthodontie werden na de koffietafel case reports gebracht in woord en beeld door de collegae A. A. R. Taverne, Dr. J. P. F. Dijkman en Dr. A. J. van Hillegonsberg.

De hierna volgende benoeming van collega J. Weil tot erelid van de vereniging verraste hem geheel. De voorzitter bracht in herinnering hoe collega Weil gedurende jaren met elan heeft gewerkt aan de vormgeving van het specialisme orthodontie en het tot stand komen van de Commissie dento-maxillaire Orthopaedie. Van het vele dat bereikt werd, memoreerde de voorzitter onder andere hoe ook onder zijn leiding in december 1965 het voorstel aan de voorzitter van de Ziekenfondsraad kon worden gedaan, de orthodontie in het verstrekkingspakket op te nemen. De positieve resultaten daarvan zijn bekend. De oprichting van het 'Schisisteam' in Rotterdam werd dankzij het initiatief van collega Weil gevormd. Een team waarin hij nog steeds werkzaam is en dat een van de weinige goed functionerende teams in den lande is.

Met welgekozen woorden dankte collega Weil de vereniging voor de hem bewezen eer en voegde eraan toe dat het hem altijd dankbaar stemde wanneer bleek dat mensen zijn werk waarderen.

Na de thee hield collega mevrouw M. E. F. van Venrooy-Ijsselmuiden een voordracht over het onderwerp 'De groeigegevens van jongens en meisjes variërend in de leeftijd van 8 tot 18 jaar uit Utrecht en omgeving'.

Aan het einde van de middag werd het wetenschappelijk gedeelte van de lustrumviering onderbroken door een geanimeerde en druk bezochte receptie door het bestuur, waarna deze dag werd besloten met een grandioos dinerdansant in kasteel Doorwerth.

Door o.a. het optreden van Martine Bijl werd er die avond over orthodontie niet meer gedacht.

Op zaterdagmorgen bleek het laatste woord over de orthodontie toch nog niet gesproken. De vakgroep Orthodontie van de rijksuniversiteit te Utrecht belichtte vanuit verschillende invalshoeken de diagnostiek en enkele therapieën van de klasse II/1-malocclusie.

De voordrachten gaven aanleiding tot levendige discussies, welke na enige tijd door de voorzitter moesten worden afgebroken voor de sluiting van deze lustrumviering, die helaas alweer tot het verleden behoort.

Een gedenkwaardig feit dat tot vreugde stemt.

I. J. Hage, secretaris.